

133 21 FEBRUARI 1963:

*De film Als twee druppels water
gaat in première*

Verfilmde literatuur

Ook dertig jaar na dato weet Fons Rademakers' film *Als twee druppels water*, wanneer hij weer eens wordt vertoond, opzien te baren en discussies los te maken. De roman *De donkere kamer van Damokles*, waarop de film is gebaseerd, heeft inmiddels al zijn vijftiendste druk gehad, en vindt nog steeds talrijke lezers.

Als twee druppels water ging op 21 februari 1963 in première. Het was de eerste maal dat een boek van de toen al beroemde Hermans werd verfilmd. *De donkere kamer van Damokles* was in 1958 bij uitgeverij G.A. van Oorschot verschenen en had veel stof doen opwaaien. De manier waarop het oorlogsverleden werd gepresenteerd en de vreemde zoektocht van een man naar zijn identiteit hadden voor veel controverses gezorgd. Naar eigen zeggen was Rademakers 'wild enthousiast' over het boek en zocht hij contact met Hermans over de verfilming.

Rademakers was in 1958 begonnen met speelfilms te maken en had inmiddels drie films gerealiseerd. Twee daarvan, *Dorp aan de rivier* (1958) en *Het mes* (1961) waren gebaseerd op verhalend werk van respectievelijk Antoon Coolen en Hugo Claus. Voor de bewerking had hij Hugo Claus en Jan Blokker als scenarioschrijvers aangetrokken, maar bij de totstandkoming van het script was hij zelf ook betrokken. Voor het scenario van zijn nieuwe film deed hij een beroep op Hermans zelf. Het zou een tweemansproductie worden. Hermans had in die tijd vrij veel interesse in het medium film. In 1958 kreeg hij van het Productiefonds zelfs subsidie voor de uitwerking van het filmplan *De woeste wandeling*. Dit project is echter nooit gerealiseerd. Achteraf merkte hij over deze periode op:

Ik dacht toen dat ik misschien iets kon maken dat beter was. Maar ik heb gemerkt dat je zo ontzettend veel hinderpalen op je pad aantreft, die eigenlijk niet artistiek van aard zijn, maar maatschappelijk en financieel. Dat is je humeur bederven voor niets. Het leven is ongelukkig genoeg. Daarom heb ik niet meer aan scenario's gewerkt.

Bij literatuurverfilmingen is het ongebruikelijk dat de oorspronkelijke titel wordt veranderd. Uitgevers eisen vaak dat de titel wordt gehandhaafd, in de veronderstelling dat dit de verkoop van het boek zal stimuleren. Anderzijds wordt dikwijls op het filmaffiche vermeld dat het scenario op een boek is gebaseerd. In het geval

e maar
teraire
ooi dat
ie van

ven de
s werd
anslei-
icht op
voort-
vorden
litera-
schap-
kunde
schou-
ndacht
litera-
r hij in

RTENS

van de
erlandse

ew met
gesprek
l maak-
oesprak

ijn op-
ter gele-
univer-
ndacht
nma bij